

Diakonipastoral

Antagen av Kyrkorådet 2017-01-25

Svenska kyrkan
SOLBERGA JÖRLANDA HÅLTA

Diakonipastoral

Diakonipastoral är en handlingsplan för det diakonala arbetet i Solberga Pastorat

Inledning

*”Kallelsen att föra ut evangelium är givet åt hela Guds folk. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. ... Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet”
(KO kap. 7)*

Församlingens uppdrag

I församlingens grundläggande uppgift ingår uppdraget att bedriva diakoni

Diakoni är ett förhållningssätt till livet, tillvaron och våra medmänniskor. Det är att: se – bedöma – handla, utifrån den unika situation som en människa eller grupp befinner sig i. Att se är att upptäcka och beskriva människors livssituationer och behov, som kommer fram om en enskild människas eller grupps situation. Detta ligger sedan till grund för en bedömning och därefter vilka åtgärder som skall vidtas.

Diakoni är en del av församlingens liv både i gudstjänsten och i vardagsarbete och det är att vara den svages röst i kyrka och samhälle och innebär också att sätta ord på det som brister. Diakoni handlar om att med respekt möta, vägleda och hjälpa människor i stunder av svårighet – i det stora och i det lilla. Diakoni ser till hela människan – kropp, själ och ande. Det är människan som står i centrum oavsett bakgrund, religion eller kön i olika livssituationer, liksom Jesus såg hela människan och vill vi göra det än i dag.

Församlingen ska uppmuntra människor att se och frigöra sin egen inneboende kraft till ansvarstagande och förmåga att påverka det egna livet. Diakoni är att väcka människans nyfikenhet och upptäckarlust som kan leda till positiva förändringar. All verksamhet i pastoratet ska präglas av ett diakonalt förhållningssätt.

Diakoni är förebyggande och uppbyggande då vi i våra församlingar skapar sammanhang där människor kan mötas och skapa relationer. Församlingens arbete kan även utföras i samverkan med andra samhällsaktörer.

Församlingens diakonala arbete kan beskrivas med termerna se – bedöma – handla.

Församlingens nuvarande arbete

Resursinventering

Ett diakonalt mönster skall genomsyra all verksamhet i pastoratet.

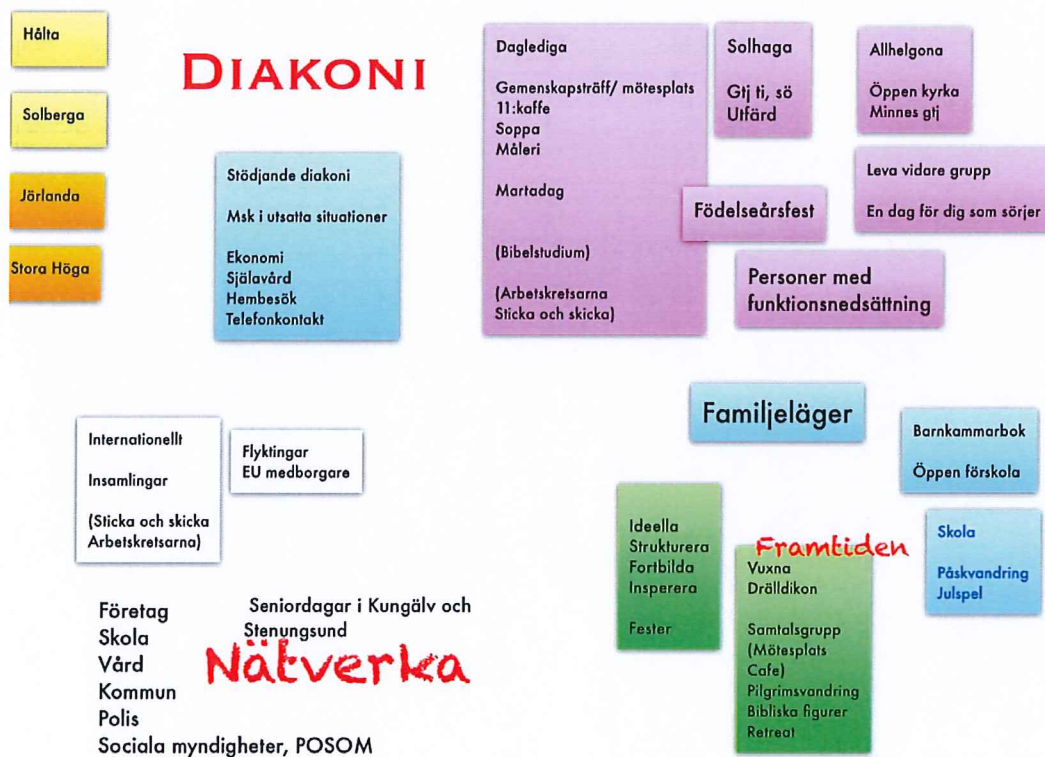
Pastoratet har två diakoner som arbetar 100%. En av diakonerna är arbetsledare i Jörlanda församling. Solberga pastorats övriga personal utövar på olika sätt diakoni.

I pastoratet finns ett stort ideellt engagemang, totalt ca 250 personer i de tre församlingarna.

Lokalerna i pastoratet är i Södra delen Hålda kyrka med församlingshem och Solberga kyrka med församlingshem samt i Norra delen Jörlanda kyrka med församlingshem och Kyrkans hus i Stora Höga.

Budgeten för diakoni och vuxenverksamheten är 150 000 kronor.

Detta gör vi

Viktigt är att diakoni integreras i all verksamhet i pastoret och när man startar ny verksamhet skall den diakonala aspekten tas med.

Dessa leder arbetet:

- De två diakonerna leder och ansvarar för diakonin och utför verksamheten tillsammans med ideella.

Dessa möter vi – Målgrupper

- Barn
- Familjer
- vuxna
- äldre
- ensamma
- personer i sorg
- personer med funktionshinder
- människor i behov av stöd i den livssituation de befinner sig i.

Dessa samverkar vi med

- Stenungsunds kommun
- Kungälv kommun
- Skola
- vård
- sociala myndigheter
- POSOM
- företag

Vad vårt arbete kännetecknas av – Nyckelord

- Se, bedöma och handla är ledord som kännetecknar det diakonala arbetet.
- Människans okränkta värde
- Delaktighet
- Respekt
- Tilltro till människans egen kraft och förmåga

Diakonala utmaningar

- Att se bakom fasaden, behoven är ibland maskerade i vår bygd
- Att minska ensamheten i alla åldrar.
- Att se hur invånarna kan göra en diakonal insats för andra människor, både i sin egen närhet och i andra delar av vårt stift.
- Att möta människor i olika livskriser.
- Att förstå församlingens omvärld.

Omvärldsanalys

Statistik:

Den totala folkmängden är ca 11 200 varav 76% är medlemmar i svenska kyrkan. Pastoratet ligger i två kommuner, Kungälv och Stenungsunds kommun. De uppgifter som går att få fram genom kommunernas statistikuppgifter är inte representativa för pastoratet då pastoratet utgör delar av respektive kommun. Kommunerna består av både stad och landsbygd medan pastoratet till största del är landsbygd, förutom området Stora Höga som kan sägas vara en "sovstad". Det är därför svårt att få fram uppgifter om socioekonomiska och språkliga strukturer. Hälsotal kan inte heller redovisas men genom intervjuer med nyckelpersoner i respektive kommun kan vi få en uppfattning om den psykosociala situationen.

Av Kommunfakta i Stenungsund 2015 kan man utläsa att Sjuk och aktivitetsersättningen ökar med ökande ålder på samma sätt som det gör i riket i stort men att andelen är något lägre än i riket i stort. För åldersspannet 55-59 år är 10% i sjuk- och aktivitetsersättning och åldersspannet 60-64 år är det 13% . (se Bilaga 1)

Genom Svenska kyrkans statistik kan en uppfattning av åldersfördelning fås över pastoratet. Två toppar kan urskiljas och det är åldersspannet 0-19 år samt 35-54 år (se Bilaga 2).

Näringslivet:

Södra delen av pastoratet

I Kode finns några butiker, två pizzerior, en bensinstation och ett mindre industriområde med en större arbetsplats med ca 100 anställda, Tonsjö AB. Tonsjö AB, arbetar med skärande bearbetning i metalliska material. De har bland annat kunder såsom ABB, Atlas Copco och Volvo Trucks.

Norra delen av pastoratet

I Jörlanda finns frisör, några butiker och matställen samt ett mindre industriområde. I Stora Höga finns ett mindre köpcenter och ett industriområde med småindustrier, hantverkarlokaler och verkstäder.

Ideella organisationer samt andra trossamfund:

Övergripande i pastoratet

Jörlanda och Stora Höga Hembygdsförening bildar tillsammans med Solberga och Håлта hembygdsföreningar Kode Hembygds-krets. Hembygds-kretsen driver hembygdsgården Dalen där föreningarnas verksamheter till största del är förlagd.

Södra delen av pastoratet

I Håлта finns bland annat Håлта IK och Håлта skytteförening

I Kode (Solberga församling) finns en fotbollsförening, Kode Scoutkår och en fritidsgård som delvis drivs på ideell basis. Då det är oroligt bland ungdomarna, när detta skrivs, har kommunen påbörjat ett arbete med att samordna ideella organisationer, såsom Svenska kyrkan, föräldrar och andra intresserade för att skapa ett stabilare Kode.

Norra delen av pastoratet

I Jörlanda finns Jörlanda IF, som har träningspass för olika åldrar, innebandy, dans samt motionsspår i Torröd.

Jörlanda Ideella Bygdegårdsförening äger Jörlandagården. De finns bland annat Jörlanda Kommersen, Vår- & Påskmarknad, Hemvändardag och Julmarknad.

Rådstugan i Jörlanda startade en gång med en lokal på Ranehedsvägen. På Ranehedsvägen byggdes bland annat pensionärlägenheter. Då fanns en tanke att ha en gemensam lokal som kommunen stod för. Lokalen har dragits in men "Rådsstugan" finns kvar i form av att man första måndagen i månaden har soppa för allmänheten på Jörlandagården.

I Stora Höga Arena har Vallens IF och Stenungsunds Handbollsklubb sin hemvist. Dessa två klubbar tillsammans med Stora Högaskolan driver "Idrottsklubben" för år 3-5 i syfte att locka fler barn till fysisk aktivitet.

I Driftsvärnsgården i Stora Höga bedriver kommunen fritidsverksamhet för ungdomar.

I Stora Höga finns också Getskärs Segelsällskap, Friluftsförbundet, Stenungsunds Brukshundsklubb, Synskadades Riksförbund, karateklubben "Stora Höga Kyokushin Karate", Stora Höga ridklubb och West Coast Moppers som är en förening för veteranmoped-säl-skare. Familjescout bedrivs i samarbete mellan Equmenia (Kopperkyrkan i Stenungsund) och Jörlanda församling.

Intervjuer med nyckelpersoner i Kungälv och Stenungsunds kommun

Intervjuer har gjorts med nyckelpersoner i Kungälv och Stenungsunds kommun i syfte att förstå hälsan i vårt pastorat. I bilaga 3 finns en sammanfattning av de sju intervjuerna.

Av intervjuerna har framkommit att det finns en oro bland ungdomar i Kode och Stora Höga där det också kan förekomma droger.

Socialchefen i Stenungsund har tagit ett initiativ att samordna olika kommunala instanser, föreningar och kyrkor för att se vad man tillsammans kan göra för Unga vuxna i syfte att fånga upp de som inte är i arbete, studier eller andra sammanhang (så kallade hemmasittare).

I Stenungsund har man sett ett behov av anhöriggrupper samt stöd till föräldrar där barnen fått en diagnos. Det förekommer våld i nära relationer. Detta finns även i familjer med god socialytta. Kyrkornas öppna förskolor uppskattas från myndigheternas sida.

Bland kvinnor 55+ finns det många som vårdar sina föräldrar och i denna grupp är sjukskrivningen stor. Även hemtjänsten blir hårt belastad då det är många som vårdas i hemmen.

På Solhaga äldreboende är personaltätheten stor men det finns en ensamhet både bland de boende och också personer i närområdet som kommer till Solhaga för att äta. Det finns ett behov av att samtala med personer utifrån.

För personer som har eller har haft psykisk ohälsa finns det stödverksamhet för de i åldern 18-65 år. Verksamheten bygger på empowerment och att göra det omöjliga möjligt bortanför diagnosen. För personer med LSS-beslut (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) finns det daglig verksamhet. Denna verksamhet har också ett uppdrag att vara ett "stöd till arbete" för de i åldern 18-26 år. Ett bekymmer som påtalades är att de som passerat 67 år får ett ensamt liv då de inte har förmåga att ta egna kontakter.

Ett boende för ensamkommande barn finns i Jörlanda. Detta har skrivandets stund inga boende då kommunerna "tagit hem" sina asylsökande. Ett samarbete mellan kyrkan och boendet har funnits i form av bl a läxhjälp, flyktingguider.

Sammanfattning

Reflektion och sammanfattning

Det finns ett stort utbud av föreningsliv, butiker samt en del småindustrier i pastoratet. Det finns verksamhet för personer med psykisk ohälsa men denna verksamhet upphör vid 67 års ålder. Här ser personal en brist och att ensamheten blir stor för dessa. Den upplevda ensamheten är något som är genomgående framförallt i den äldre åldersgruppen. I intervjuerna har det visat sig att det finns en oro bland (vissa) ungdomar i Kode och Stora Höga. Kommunen har också uppmärksammat att i gruppen unga vuxna finns det många som inte har arbete eller studerar, hur stor denna grupp är och vad de istället är sysselsatta med gör kommunen nu en inventering av.

Utmaningar och framtida behov:

De utmaningar som vi fått fram genom intervjuer och inventering visar att vi i samverkan med andra aktörer på lång sikt behöver arbeta vidare på områdena ensamhet, flyktingboendet, förebyggande arbete bland ungdomar i Kode och Stora Höga samt UngaVuxna som inte finns i några sammanhang.

För att möta de behov som finns så behöver vi öka och utveckla det ideella medarbetarskapet.

För att utveckla det ideella arbete gäller det att i personalgruppen föra ett samtal vad det är att vara ideella samt att öka kompetensen inom personalgruppen vad det gäller ideellt arbete.

För att den diakonala pastoralen skall kunna genomföras är det viktigt att personal, förtroendevalda och ideella tar del av den. Att vi börjar det goda samtalet för att utveckla och hitta sätt att anta utmaningarna och våga prioritera.

Tänkbar strategi är att arbeta vidare med de verksamheter som finns men samtidigt reflektera över hur vi kan möta de utmaningar vi ser. Frågor att fundera vidare på är; Vad skall utvecklas, förstärkas eller avvecklas?

Handlingsplan

Utifrån diakonisyn, församlingens nuvarande arbete, omvärldsanalys samt reflektioner har följande handlingsplan tagits fram:

Handlingsplan

Arbetsområde:	Mål:	Åtgärd (Hur?)	Varför? Motivera:	Tidsram	Uppföljning	Ansvarig
Implementera den diakonala pastoralen	Att alla anställda, förtroendevalda och ideella har kunskap om den	Sprida och samtal om den i personalgrupperna	För att den skall vara ett levande dokument	Hösten 2016	Våren 2017	Diakonerna
Idella	Utveckla och organisera arbetet med ideella och försöka bli fler	Föra samtal i personalgruppen med hjälp av konsulent från stiftet.	För att få människor att engagera sig och kunna utveckla verksamheten.	Våren 2016	Våren 2017	Ledningsgrupp
Idella	Se ovan	Inbjuda blivande pensionärer	Se ovan	Hösten 2016	Våren 2017	Diakonerna
Besöksgrupp	Att möta människan	Samla till ett informationsmöte	Motverka och förebygga ensamhet	Våren 2017	Hösten 2017	Diakonerna
Träffpunkter	Motverka och förebygger ensamhet	Göra en kartläggning och göra prioriteringar på vilka träffpunkter vi driver	Se över om det finns något för alla behov tillsammans med andra aktörer	Våren 2017	Hösten 2017	Diakonerna
Flyktingboendet	Möta människan oberoende av bakgrund och religion	Läxhjälp, aktivitetskvällar. Information och inspiration om Flyktingguide och andra åtaganden	Att öka möjligheterna för integration för de boende	På gång	Hösten 2016	Diakonerna, men huvudansvar diakon i Norra arbetslaget
Förebyggande arb bland ungdomar i Kode och Stora Höga	Att ungdomarna skall må bra	Samverkan med andra aktörer i samhället	Tillsammans med andra aktörer se till ungdomarnas behov	På gång	Utvärderas med kommunen	Kommun i kontakt med Pedagoger och annan personal
UngaVuxna Stenungsund	Att UngaVuxna skall må bra	Samverkan med andra aktörer i samhället	Tillsammans med andra aktörer se till de UngaVuxnas behov	På gång	Utvärderas med kommunen	Kommun i kontakt med diakoner och annan personal

Det är viktigt att detta dokument hålls levande genom ständig uppdatering och justering. När någon ny verksamhet/projekt skall startas oavsett vilken målgruppen är skall den prövas gentemot diakonipastoralen.

Statistik

Antal invånare och medlemmar i Svenska kyrkan i Solberga pastorat

	Antal invånare	Medlemmar SvKy	
Solberga pastorat, tot	11 261	8 493	75%
Solberga församling	4 440	3 375	76%
Jörlanda	5 643	4 224	75%
Hålda	1 178	894	76%

Uppgifter från Svenska kyrkan, avser år 2014

Allmänna statistikuppgifter

	Kungälv (2008)	Stenungsund	Riket
Andel utländska medborgare	-	9 %	16 %
Medelinkomst	-	323 000	287 000
Medianinkomst	-	310 000	280 000
Antalet hushåll med försörjningsstöd	-	468 motsv 2,8%*	
Arbetslöshet	-	425 pers, 3%	6%
Arbetslösa 20-24 år	-	30pers	
Andel med eftergymnasial utbildning	-	36%	

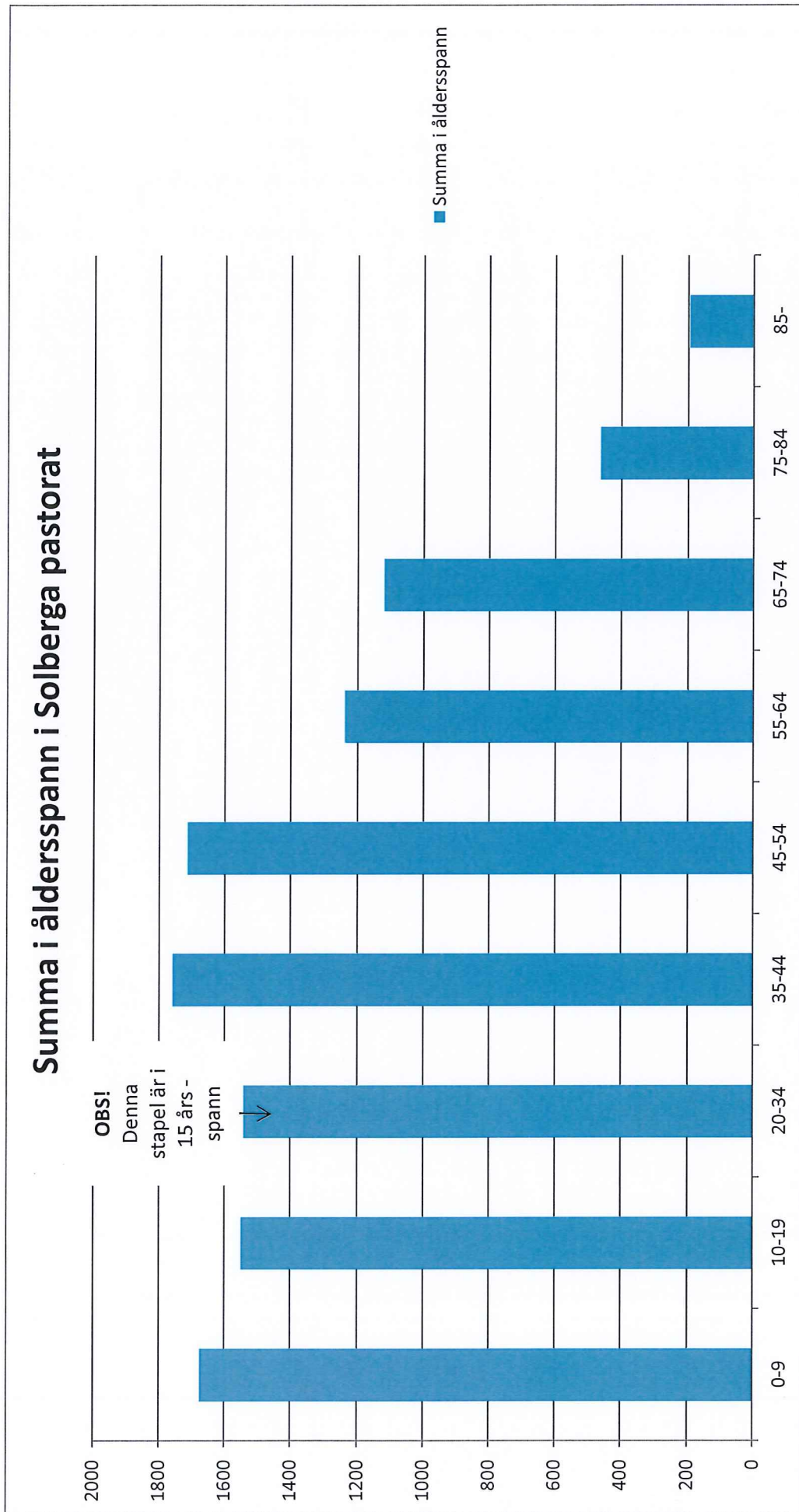
Uppgifter från **Kommunfakta Stenungsund 2015** (avser år 2014), Kungälv har inte längre uppdateringar på detta, deras senaste är från 2008 vilket inte är relevanta siffror att använda.

Sjuk- och aktivitetsersättning i Stenungsund

	Andel (%) av aktivitetsersättning i respektive ålder					
	Män		Kvinnor		Totalt	
	Stenungsund	Riket	Stenungsund	Riket	Stenungsund	Riket
55-59 år	6	10	14	16	10	13
60-64	10	14	17	22	13	18
20-64	3	5	6	7	5	6

Uppgifter från Kommunfakta Stenungsund 2015

Av Kommunfakta i Stenungsund 2015 kan man utläsa att Sjuk och aktivitetsersättningen ökar med ökande ålder på samma sätt som det gör i riket i stort men att andelen är något lägre än i riket i stort. För åldersspannet 55-59 år är 10% i sjuk- och aktivitetsersättning och åldersspannet 55-59 år är motsvarande siffra 13% .

Intervjuer med nyckelpersoner i Kungälv och Stenungsunds kommun

Nedan redovisas intervjuer med nyckelpersoner i Kungälv och Stenungsunds kommun i syfte att förstå hälsan i vårt pastorat.

Intervju med *folkhälsovetare i Kungälv kommun*: I Kungälv kommun är ohälsotalet stort bland ungdomar, som område nämns Kode. Frågan är var kommer detta ifrån? Själva värker i ungdomarna. Det finns en kategori som glöms bort och den är kvinnor +55 som vårdar gamla föräldrar. Sjukskrivningarna är höga i den gruppen. Hemtjänsten är tungt belastad då de vårdar många i hemmet. Folkhälsovetaren välkomnar nätverk där vi kan mötas och hjälpas åt. Kunna slussa folk till olika mötesplatser. Just för Kode så finns det ingen specifik grupp som sticker ut. Det finns en tendens till ökad oro bland ungdomar. Det är ett pendlarsamhälle där äldre bor kvar i sina hus längre än förr.

Intervju med *enhetschef på Solhaga äldreboende*: Trots att man bor på ett äldreboende så upplever man en ensamhet. Även för de personer som bor i närområdet och kommer till Solhaga för äta så är upplevelsen av ensamhet stor. Äldreboendet har hög personaltäthet men ibland behövs det någon som kommer utifrån för att prata med, inte bara den som sköter om en.

Intervju med *stödpedagog på aktivitetshuset i Stenungsund*: Aktivitetshuset är en öppen verksamhet för de som har eller har haft psykisk ohälsa i åldern 18-65 år. De arbetar genom att göra det omöjliga möjligt, bortanför diagnoser. Genom empowerment arbetar man med att den enskilde individen får ett självständigt liv. I verksamheten finns det ca 60 personer som kommer med olika frekvens.

Intervju med *ansvarig pedagog på Daglig verksamhet i Stenungsund*: Daglig verksamhet är för dem som fått ett LSS-beslut (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) och är i åldern 18-67 år. För unga vuxna (18-26 år) har de ett uppdrag att vara ett "stöd till arbete", det vill säga målet är att dessa personer skall ut i arbetslivet. Man ser ett bekymmer med att åldern är begränsad till 67 år. De personer som varit inom denna verksamhet får ett ensamt liv då de inte har förmåga att ta egna kontakter eller initiativ. Personalen lobbar, än så länge utan resultat, för att kommunen skall starta en verksamhet för de äldre med LSS-beslut.

Intervju med *Brott- och ANTD-samordnaren (alkohol, narkotika, dopning och tobak, ANTD) i Stenungsunds kommun*: Idag finns två hotspots (där det förekommer oroligheter och ev droger) i Stenungsunds kommun. Stora Höga är en av dem, den andra ligger inte i vårt pastorat. Att Stora Höga utmärker sig beror på att det inte finns någon egentlig samlingsplats för ungdomarna och därför blir de mer synliga. En orsak är också att Stora Höga töms på vuxna på dagtid då många åker till arbete på annan ort. Just nu är det lugnt vad gäller droger i hela Stenungsund, det som utmärker sig idag är våld i nära relationer.

Brott och ANTD-samordnaren genomför nu en kartläggning angående Unga vuxna i syfte att fånga upp Unga vuxna som inte är i arbete, studier eller andra sammanhang. Dessa syns inte i samhället men man vet att de finns. Socialchefen har tagit ett initiativ att samordna olika kommunala instanser, föreningar och kyrkor för att se vad man tillsammans kan göra för dessa personer.

Intervju med *socialchefen i Stenungsunds kommun*: Förutom de delar som nämnts ovan i intervjuer med anställda i Stenungsunds kommun ser socialchefen ett behov av anhöriggrupper samt stöd till föräldrar där barnen fått en diagnos. Socialchefen berättar mer om våld i nära relationer och om att det också handlar om familjer med god social yta. Hon påtalade också vikten av kyrkornas öppna förskolor.

Intervju med *samordnare på fritidsgården i Stora Höga*: Fritidsgården håller till i Driftvärnsgården i Stora Höga och har öppet eftermiddag-kväll måndag, onsdag – fredag. Fredag kvällar har de öppet längre på kvällen. De riktar sig mot åldersgruppen 13-18 år. Det är framför allt sjuor och åttor som besöker dem, förutom fredagar då även gymnasieungdomar kommer. Besökarna varierar mellan 15-70 personer per dag, fredagar har man ca 60 besökare. Många av besökarna är föreningsfolk så de tittar in på eftermiddagen och tar en fika för att sedan vid 16.30 sticka iväg på någon föreningsverksamhet. Torsdagar är det endast öppet för år 6. De tre första lovveckorna på sommaren bedriver fritidsgården "Sommarskoj" som riktar sig mot mellanstadiet.

Egen kommentar angående *boende för ensamkommande barn* som finns i Jörlanda: Detta drivs av Caremore Hakefjorden. De har 19 platser för asylboende och 10-20 platser för transitboende. Ett samarbete med Solberga pastorat och boendet är upprättat där pastoratet arbetar med att slussa in läxhjälpare och flyktingguider. Önskemål finns från boendets sida att också ha en kreativ och praktisk verksamhet där pastoratet genom sitt kontaktnät hoppas kunna hitta intresserade pastoratsbor för att medverka i detta.